

11-01-2015 Antonius van Padua

Op de zondagen van kerstmis tot Pinksteren volgen wij in onze liturgische vieringen het levensverhaal van Jezus dat begint bij zijn geboorte en eindigt bij zijn dood. Dat is zijn aardse levensloop. Daarin gebeuren dingen die een speciale betekenis hebben, zoals zijn doop waarvan wij vandaag de gedachtenis vieren. Vandaag is het de doopdag van Jezus. Daarin klinkt kerstmis nog na. De doop is ook een geboorte. Waar ligt het echte begin van zijn leven? Dat is de boeiende vraag in het levensverhaal van ieder van ons: waar is het begonnen – waar gaan wij naar toe? Wanneer ben ik echt tot leven gekomen? In die zin zijn wij, met Jezus, op weg van geboorte naar geboorte.

Kyrie   *Gloria*

Gebed

Eeuwige, die mensen tot leven roept, haal ons weg uit de dodelijke tred van de gewoonte. Geef ons openheid en kracht om steeds opnieuw het leven te ervaren als een geschenk van U, elk ogenblik nieuw. Wij vragen U dat vandaag bij de viering van de doop van Jezus, waar hij de woorden hoort: ‘jij bent mijn kind, mijn veelgeliefde’. Met hem willen wij verbonden zijn, Met Jezus onze broeder. Amen.

Jesaja 55: 3-11

Marcus 1: 7-11

Overweging

Wanneer begint het leven van Jezus? Waar ligt zijn oorsprong? De vier evangelisten die wij uit de bijbel kennen, hebben daar ieder een eigen antwoord op. Als zij het levensverhaal van Jezus vertellen, kijken zij vanuit vier verschillende hoeken naar het begin. Johannes gaat het verste terug. ‘In het begin was het Woord, het Woord was bij God en het Woord was God... Het Woord is mens geworden en heeft bij ons gewoond’. Voor Johannes hoort Jezus’ geboorte bij het oerbegin, bij God zelf. Zijn oorsprong ligt vóór alle tijd. Ook Matteus denkt bij de geboorte van Jezus aan de lange termijn. Jezus komt voort uit een reeks van verwekkers en moeders. Matteus somt ze een voor een op. Lucas geeft het meest eenvoudige antwoord: het begin van Jezus is zijn geboorte in de stal. ‘Maria bracht een zoon ter wereld en wikkelde hem in doeken’. Dat beginmoment spreekt ook het meeste aan – kijk maar naar kerstmis. Wij hebben een keur van kerststallen kunnen bewonderen hier in de kerk. In de kerstnacht lezen wij het ontroerende geboorteverhaal zoals Lukas dat heeft opgeschreven. Wat is begin eigenlijk? Johannes gaat terug naar het oerbegin, vóór alles geschapen was. Matteus raakt niet uitgepraat over de genealogie, het begin van Jezus ligt al generaties terug. Lucas leidt Jezus in met het lieve kerstverhaal.

Vandaag is er weer een andere manier van kijken, die van Marcus. In zijn eerste hoofdstuk laat hij het levensverhaal van Jezus beginnen bij de doop. Wij hebben het zojuist gehoord. Heel kort en dramatisch. Jezus laat zich dopen in de Jordaan door Johannes. Als hij uit het water opstijgt, scheurt de hemel open. De geest tuimelt in de gedaante van een duif naar beneden en staat stil boven het hoofd van de zojuist gedoopte. En alsof dat nog niet genoeg is, dondert er een stem door de stilte van de woestijn: ‘dit is mijn geliefde zoon’. Het echte leven van Jezus is begonnen.

Nog even terug naar de vier manieren van kijken. Of het nu gaat om de geboorte uit het oerbegin, om de geboorte uit een rij van voorouders, om de geboorte uit de maagd Maria, om de geboorte uit water en Geest – al deze manieren van kijken drukken op hun eigen manier uit dat het werkelijke begin van het leven bij God ligt.

Is Jezus zelf daar altijd wel van overtuigd geweest? Wat gaat er vooraf aan de doop, aan deze nieuwe en misschien wel eigenlijke geboorte? Hij is rond de dertig als hij naar de Jordaan komt om zich door Johannes te laten dopen. In die eerste dertig jaar van zijn leven moet hij hebben gezwogen met vragen als ‘Wie ben ik? Wat wil ik? Wat moet ik doen? Wat is mijn roeping?’ In zijn doop komt de doorbraak: ‘dit ben ik – zo wil ik leven – dit is mijn missie’.

Mensen die de bijbel goed kennen, lezen daarin dat Jezus het jarenlang heel moeilijk heeft gehad om duidelijk te krijgen wie hij was, wie hij moest zijn. Op zeker moment (en dat moment viert men vandaag) komt de doorbraak die de rest van zijn leven bepaalt. Gegrepen door het licht van God en sterk gemaakt door de kracht van de Geest, gaat dat licht en die kracht meespelen in alles wat hij doet. Niet onaangevochten. Direct na de doop voert de Geest hem in het hol van de leeuw, het liefdeloze leven dat woestijn heet. Maar de uiteindelijke uitwerking van Gods licht heet liefde.

Het kost heel veel om in staat te zijn tot werkelijke liefde. Het vraagt erom te vechten met de dierlijke, egoïstische trekken die ons van nature eigen zijn. Die temmen, hanteren en er niet bang meer voor zijn, is een grote opgave. Het gaat om de zachte krachten die tenslotte de verwoestende krachten overwinnen. Tenslotte, want in zijn levensverhaal, zoals verteld door Marcus, komt Jezus onmiddellijk na de doop in de genadeloze woestijn terecht waar hij duivelse beproevingen doorstaat. Hij heeft geleerd hoe hij met het dreigende in hemzelf en met de woestenijen van anderen moet omgaan. Kind van God geworden, is hij rijp voor de liefde en dat heet opnieuw geboren worden.